

๓

ออกปฏิบัติกรรมฐาน (ปฏิบัติ)

๓. ออกปฏิบัติกรรมฐาน (ปฏิบัติ)

๔. แสวงหาครูบาอาจารย์

หน้า ๕๓

- เรียนปริยัติ แอบปฏิบัติ
- สูตรไร้ศรัทธาบังเกิดใจ
- รู้รักษาตัวรอด คือยอดคน
- ยอมมอบกายถวายชีวิตต่อ “ธรรม”
- “ของดี” ทางกาย “น้ำใจ” ทางใจ
- ชาวอันเป็นมงคล
- ยอมมอบกายถวายชีวิตต่อครูอาจารย์ผู้จริง
- ปฏิบัติจิตตภาวนา... จึงจะสมาธิได้
- สังเกต พินิจพิจารณาด้วยเหตุผล
- กอนต์ดีสิ้นใจ
- ผืนที่ต้องทำให้จริง
- คติเตือนใจจากผืน

๕. อุตสาหะพากเพียร ผีกลั่นจิต

หน้า ๖๗

- แม้ประสบทุกข์เจียนตาย แต่ความมุ่งมั่นไม่ถอย
- ผู้เชี่ยวชาญ... วาระจิต หุทัย ตาทิพย์
- นึก “พุทโธ” ในใจ จะไม่ “จิตเสื่อม”
- รักษาระเบียบวินัย ข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ อย่างเคร่งครัด
- พุดคุยเกี่ยวของในสิ่งที่ชอบที่ควร
- ทานอาจารย์มั่นลงวาระจิต
- นำตานักสู้
- มารกกระชับ
- หลงป่า
- แรงความเพียรเต็มกำลัง
- รู้ขีดประจักษ์ “ตาย”
- ขอดคิดหลายแง่ หลายกระทั่ง
- ควรหนัก... ตอหนัก ควรเบา... ตอเบา
- กินอยู่ไซสอเรียบร้อย แต่ทรูหรวดวยคุณธรรม
- ทุกขเพราะหนาว
- อาหารป่า
- กินแบบนักโทษ
- ยอดนักสู้
- เราไม่ใช่... พระเวสสันดรนะ!!!
- ถือ “ความทุกข์” เป็นครู เป็นหินลับสติปัญญา
- ชนະความกลัวด้วย “พุทโธ”
- เสื่อ : หมูป่า ตอสุดเค็ดือด

๖. สมาธิแน่นหนามั่นคง

หน้า ๙๓

- ติดสุขในสมาธิ
- ไต่ถามผู้รู้เพื่อหาเหตุผล
- เพราะจากบ้านไปนาน

๗. ก้าวเดินทางปัญญา

หน้า ๙๗

- เครื่องประกอบครบ
- บ่าหลังสังขาร
- แบนพัก แบนสู้
- มวยคูลงใน
- มองดูคน... เนื้อหนังแดงไร
- เหมือนว่าหมดกามราคะ
- ตีนเงาตัวเอง
- อัศจรรย์จิต
- หลักเกณฑ์อันใหญ่หลวง
- การพิจารณาอริยสัง

๘. ปรนนิบัติรับใช้ครูบาอาจารย์

หน้า ๑๐๙

- เป็นที่ไว้วางใจของครูบาอาจารย์
- ช่วยดูแลหมู่คณะ
- บริหารสิ่งของ
- ออกรับความผิดพลาดแทนหมู่เพื่อน
- ญาณหยั่งทราบของท่านอาจารย์มั่น
- คุณยายชรา ผู้มีญาณหยั่งรู้
- พลาด... เทคนักรั้งสุดท้าย
- คำเตือนล่วงหน้า
- เท็ดทูนท่านอาจารย์มั่นสุดหัวใจ
- เป็นตายไม่ว่า ถ้าเพื่อพ่อแม่ครูอาจารย์
- สลดสังเวช... ผู้มีพระคุณสูงสุดจากไป

๙. สติปัญญาอัตโนมัติ

หน้า ๑๒๗

- หมูเพื่อนแอบจาดจ้อง
- นางงามจักรวาล... อวิชชา
- ความจำเป็นของครูบาอาจารย์
- พบปราชญ์ กลางป่าเขา
- บัวยหนัก... รักษาด้วยธรรมโอสถ
- ผีปอบสาว

แสวงหา ครูบาอาจารย์

เรียนปริยัติ แอบปฏิบัติ

ช่วงที่ท่านเรียนปริยัติอยู่นั้น เมื่อว่างจากการเรียน ท่านจะพยายามหลบหลีกจากหมู่เพื่อนที่เรียนหนังสือด้วยกัน โดยแอบนั่งสมาธิในกุฏิคนเดียว หรือ **เดินจงกรม** ในช่วงเวลาดีๆ อยู่เสมอ ด้วยเกรงผู้อื่นจะพบเห็นอันทำให้ท่านเกิดความเกอเขินในการปฏิบัติ ท่านเคยเล่าแบบขบขันถึงเหตุผลที่ต้องแอบหลบเพื่อนมาภาวนาดังนี้

“...เราภาวนาอยู่ทุกวันนี้ เรียนหนังสือเราไม่เคยละนะ หากไม่บอกใครให้รู้ เพราะอยู่กับพวกดิ้งด้วยกัน ถ้าไปภาวนา

เดี่ยวมันมาพูดแหกกัน

‘ไฮ้ ! จะไปสวรรค์นิพพานเดี๋ยวนี้เชียวหรือ ?’ นั่นนะ พวกเดียวกันมันพูดกันได้นี่นะ จะว่าไง ไม่ถือสี่ถือสากัน ‘นี่จะไปสวรรค์นิพพานนะนี้ พวกเราอย่าไปกวนท่านนะ ท่านกำลังเตรียมจะไปสวรรค์นิพพาน’ ต้องมีแหกกันอยู่อย่างนั้น

เพราะฉะนั้นจึงไม่ให้รู้ นั่งภาวนาเฉยไม่ให้รู้นะ ปิดประตูเราไม่ให้เห็น ถ้าออกมาก็เป็นดิ้งเหมือนเขาเสีย ถ้าเขาในห้องเป็นแบบนี้ กลางคืนดิ้งๆ ออกมาเดินจงกรม มันเป็นอยู่ในหัวใจนี้ จะว่าไง หากบอกใครไม่ได้ อย่างนี้ไม่บอกใครเลย เพื่อนฝูงอยู่ด้วยกันก็ไม่บอก เป็นดิ้งไปกับ

เขาเสียอย่างนั้น...”

ด้วยเหตุนี้เองการปฏิบัติจึงไม่ค่อย
เต็มที่เท่าใดนัก ท่านเคยเล่าถึงการภาวนา
ในช่วงที่เรียนหนังสืออยู่ ๗ ปีเต็มว่า

“...เป็นเพียงสงบเล็กๆ น้อยๆ ธรรมดาๆ
จิตสงบของมันอยู่ธรรมดา...”

...จะมีก็เพียง ๓ หนเท่านั้นเป็น
อย่างมากที่จิตลงถึงขนาดที่อัศจรรย์เต็มที่
คือลงก็เต็มที่แล้วอารมณ์อะไรขาดหมด
ในเวลานั้น เหลือแต่รูอันเดียว กายก็หาย
เสียบเลย...”

ท่านว่ามันน่าอัศจรรย์มาก และนี่
เองเป็นเครื่องฝังจิตใจของท่านให้มึ
ความสืบทอดที่จะออกปฏิบัติและกล้าที่จะ
พูดเปิดเผยให้หมู่เพื่อนได้ฟังถึงความตั้งใจ
ที่จะเรียนจบแค่นี้ ๓ ประโยคเท่านั้น

มารรบกวนจิตใจ

ครั้งเมื่อถึงคราวออกปฏิบัติเต็มตัว
ท่านจึงออกเดินทางมุ่งหน้าสู่จังหวัดนคร
ราชสีมา โดยพกหนังสือปาฏิโมกข์เพียง
เล่มเดียวติดยามไปเท่านั้น และเข้าจำ
พรรษาที่วัดในอำเภอจักราช นับปีบวชได้
๘ พรรษาพอดี ท่านว่าพอเริ่มปฏิบัติอย่าง
จริงจังขึ้น กลับเหมือนมีมารมาคอยก่อกวน
สิ่งที่ไม่เคยรู้สึกไม่เคยเป็นในสมัยเรียน
หนังสือ กลับปรากฏขึ้นเป็นความรุ่มร้อนฝัง
ลึกอยู่ในใจ ท่านเล่าถึงความรู้สึกตอนนั้นว่า

“...แปลกจริงเวลาเราเอาจริงเอา
จัง ตั้งแต่อยู่เรียนหนังสือจิตก็ไม่เห็นเป็น

เวลาออกปฏิบัติตอนจะเอาจริงเอาจัง มัน
จะมีมารหรือยังไงนะ ได้ยินเสียงผู้หญิงก็
ไม่ได้นะ ทำไมเรื่องของราคะมันแสบทันที่ๆ
เลย จนเรางเหมือนกัน

เอ้า เราก็ตั้งใจมาปฏิบัติธรรมดาไม่
เคยสนใจกับผู้หญิงเลย ทำไมเพียงได้ยิน
เสียงผู้หญิงเท่านั้นมันก็แสบ แต่มันแสบอยู่
ภายในจิตต่างหากนะ มันแสบๆ ๆ ของมัน
เอ๊ะ ชอบกลว่ะ ทำไมมันเป็นอย่างนี้...”

ท่านก็ตั้งใจอย่างเต็มที่ที่จะไปหา
ภาวนาอยู่ในป่าเพื่อฆ่ากิเลส แต่กลับโดน
เข้าแต่เรื่องทุกข์ร้อนจากอารมณ์ที่คอย
กวนจิตใจ สงครามการต่อสู้ในระยะนั้น
ท่านเล่าว่า

“...ไปหาภาวนาอยู่ในป่า ทั่วๆ ที่
จะฆ่ามันอยู่นี่นะ มันเห็นสาว มันก็ยังขยับ
อยู่นะ โถ ยังงี้สิ มันเป็นของมันนี่นะ ตัวนี้
มันไม่ให้ภาวนากับเรานี่นะ มันจะหาแต่
เรื่องของมันอยู่นั่นละ

หือ ไปภาวนาอยู่ในป่า เราก็บอก
ตรงๆ อยู่นี่นะ พอไปเห็นสาวสวยๆ สวยใน
หัวใจมันเองนะ เขาจะสวยไม่สวยก็ตาม
มันหาว่าสวย สาวคนนี้สวยว่ะ แต่มัน
สำคัญที่เราปฏิบัติอยู่แล้วนะ มันขยับมานั้น
ตีกันพัวะเลยเชียะ

ไม่ได้นี่ ที่นี้ภาวนาไม่ได้แล้วซี มัน
จะเป็นเหตุแล้ว หนีเลย หนีเลยนะ แต่ส่วน
มากชนะ เพราะมันตั้งท่าจะฆ่ากันอยู่แล้ว
แล้วมันยังมาตั้งหมัดตั้งมวยต่อหน้าต่อตา
นี่มันจะไม่ให้โมโหได้ไง...

นี่เรื่องกิเลส มันมีมากน้อยเพียงไร
มันจะแสดงอยู่ภายในใจ มันเป็นชาติของ
ใจ มันเป็นอย่างนี้ เป็นตลอดมา เก่ง... มี
มากมีน้อย มันจะเป็นของมันอยู่ในจิต
นะ... เพราะเราจะฆ่ามันอยู่กับจิต...”

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ต่อมาท่านได้
พิจารณาอันหลังเทียบกับสมัยที่ยังเรียน
หนังสืออยู่ กิเลสราคะตัณหาที่ไม่เห็นเป็น
พิษเป็นภัยอะไรมากมาย คงสงบตัวอยู่
เงียบๆ ครั้นพอออกปฏิบัติตั้งใจจะฆ่า
กิเลสโดยตรงกลับดูเหมือนว่ามันกำเริบ
เสิบสานมากยิ่งขึ้น ท่านอธิบายเหตุผลที่
เป็นเช่นนี้ว่า

“...เวลามาพิจารณาทีหลังไม่ใช่
อะไรนะ คือ เรามีสติตั้งบ้าง เวลาแยบ
ออกไปมันเลยรู้ รู้ได้ง่าย... ไม่ใช่เราเป็น
อย่างนั้น มันกลับกำเริบขึ้นมากก็ไม่ใช่ เวลา
ผ่านไปถึงได้รู้

อ้อ แต่ก่อนจิตของเรามันมีดีมันดำ
มันไม่รู้เรื่องราวเหมือนหลังหมี่นี้ แล้วมัน
จะไปทราบอะไรสี่ขาสี่ตาสี่อะไร มันเป็น
หลังหมี่เสียหมด

ที่นี้พอเราผ่านไปแล้ว ค่อยๆ รู้
เวลาจิตละเอียดเข้ามันรู้ได้เร็ว เป็นเหมือน
กับว่ามันแสดงกิเลสขึ้นอย่างรวดเร็ว แยบ
เท่านั้นละ พอใหญ่ไม่เลยจากนั้น จึงได้เร่ง

“...ตายก็ตายไปกับข้อปฏิบัติ
ไม่ได้ตายด้วยความถอยหลัง
...จิตปักลงเหมือนหินหัก...”

กันใหญ่...”

ยอมมอบกายถวายชีวิตต่อ “ธรรม”

ที่อำเภอจักราชแห่งนี้ ท่านได้
พยายามเร่งทำความเพียรทั้งวันทั้งคืน
ตั้งแต่มาถึงที่แรกจนตลอดพรรษา โดยไม่
ยอมทำงานอะไรทั้งนั้นนอกจากงานสมาธิ
ภาวนาเดินจงกรมอย่างเดียว เพราะได้
ตั้งใจแล้วว่า

“...คราวนี้จะเอาให้เต็มเม็ดเต็ม
หน่วยเต็มเหตุเต็มผล เอาเป็นเอาตายเข้า
ว่าเลย อย่างอื่นไม่หวังทั้งหมด หวังความ
พ้นทุกข์อย่างเดียวเท่านั้น จะให้พ้นทุกข์
ในชาตินี้แน่นอน

ขอแต่ท่านผู้หนึ่งผู้ใดได้ชี้แจงให้เรา
ทราบเรื่องมรรคผลนิพพานว่ามีอยู่จริงเท่า
นั้น เราจะยอมมอบกายถวายชีวิตต่อท่าน
ผู้นั้น และมอบกายถวายชีวิตต่ออรรคต่อ
ธรรม ด้วยข้อปฏิบัติอย่างไม่ให้อะไรเหลือ
เหลือเลย

ตายก็ตายไปกับข้อปฏิบัติ ไม่ได้
ตายด้วยความถอยหลัง จิตปักลงเหมือน
หินหัก...”

เหตุนี้เอง หลังจากนั้นไม่นาน ท่าน
ว่าจิตก็ได้รับความสงบ ปรากฏว่าได้ผลดี
ตลอดพรรษา อย่างไรก็ตามด้วยความ
เมตตาสงสารของพระเถระผู้ใหญ่^๑ อยาก
ให้ท่านกลับกรุงเทพฯ เพื่อเรียนต่อในชั้นสูง
ขึ้นอีก

ที่แรกพระเถระท่านก็ฝากผ้าห่มผืน
ใหญ่พร้อมแนบจดหมายมาถึงโคราช
ข้อความในจดหมายมีเพียง ๒-๓ ประโยคมี
ใจความว่า

‘ให้มหาบัวกลับกรุงเทพฯ โดยด่วน
ให้กลับกรุงเทพฯ โดยด่วน’

ท่านรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา
ของพระเถระที่มีต่อท่านเป็นอย่างสูง แต่
เพราะได้ตัดสินใจแน่วแน่แล้วจึงมิได้ตอบ
จดหมายกลับไปแต่อย่างใด

แม้กระนั้นก็ตาม พระเถระท่านยัง
อุตส่าห์เขียนจดหมาย ตามมาสั่งให้ไปพบ
ที่สถานีรถไฟอีก ท่านเล่าถึงเหตุการณ์ตอน
นั้นว่า

“...ที่นี้พอออกพรรษาแล้ว ท่านก็
มา ท่านเขียนจดหมายมาบอก วันนั้นๆ เรา
จะผ่านไปโคราช บอกขบวนรถ มันก็มีขบวน
เดียว ออกตอนเช้าถึงอุบล ให้เราไปรอตัด
อยู่สถานี ท่านจะเอากลับกรุงเทพฯ ให้เราไป
รออยู่สถานีพอไปถึงก็ว่า

‘มหาบัวต้องกลับกรุงเทพฯ’ จึ๊เลย
นะ มีแต่ ‘ต้องกลับกรุงเทพฯ’ รถไฟมันจอด
นาทีเดียวนี่นะ รถไฟก็ช่วยเราด้วยๆ พุดกัน
ยังไม่สักก็คำ

‘มหาบัวต้องกลับกรุงเทพฯ โดย
ด่วนนะ... ต้องกลับกรุงเทพฯ’

สักเดียวรถก็เคลื่อน เราก็โดดลงรถ
ไฟไป รอดตัว แปลกอยู่นะ อะไรๆ ก็ดี รู้สึก
ว่ามันพร้อมๆ นะ อุปสรรคไม่ค่อยมีว่าจะ
ออกทางนี้นะ รู้สึกว่าคล่องตัวๆ

อย่างผู้ใหญ่ท่านห้ามอย่างเข้ม
งวดกวดขันอย่างนี้ก็เหมือนกัน รอดไปได้
แม้แต่ขึ้นไปสถานีรถไฟ รถไฟยังช่วย สัก
เดียวรถไฟเคลื่อนที่ปั้งปั้ง ก็โดดลงรถไฟได้
เท่านั้น ท่านก็ไม่ทราบจะว่ายังไง ไม่ได้รับ
คำตอบจากเราเลย ตามชู่อยู่เรื่อยนะ

ท่านสงสารท่านเมตตามากนะกับ
เรา มอบให้เราหมดแหละในขณะนั้นๆ
(ภายในวัดบรมนิवास) เป็นคณะใหญ่
เพราะท่านเป็นเจ้าของคณะนี้ ให้เราเป็นผู้ดูแล
คณะ เพราะฉะนั้นท่านถึงได้เข้มงวดกวด
ขันในการไปการมาของเรา ท่านไม่ให้ไป
ไหน เหมือนว่าผูกมัดในตัว...

๑ ต่อมาคือ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมธโร)

เราเคารพผู้ใหญ่เราก็เคารพ แต่เรา
เคารพความสัจนี้สุดหัวใจเรายิ่งกว่า
ผู้ใหญ่ เราจึงหาทางออกจนได้...”

“ของดี” หาง่าย “น้ำใจ” หายาก

ระยะที่ท่านพักอยู่ที่โคราชนี้ วัน
หนึ่งเป็นวันที่ฝนตกฟ้าคะนอง ท่านจึงต้อง
หลบฝนอยู่ที่กุฎิ สายฝนที่ตกจากท้องฟ้าทำ
ให้ท่านทวนระลึกถึงร่มคันหนึ่งซึ่งเคยได้มา
จากจังหวัดเชียงใหม่ เป็นร่มที่มีราคาแพง
และสวยงามมาก

ขณะที่ท่านกำลังพิจารณาชมรมอยู่นั้น
มีชาวศรีสะเกษสองสามีภรรยาแต่ไปทำ
งานอยู่ทางภาคกลางได้เดินโซซัดโซเซด้วย
พิษไข้เข้ามาหาท่านหวังจะขอยาแก้ไข
เพราะเงินติดกระเป๋าแม่สอดคันหนึ่งก็ไม่มี
เลย เหตุการณ์ตอนนี้ท่านเล่าว่า

“...เราได้ร่มเชียงใหม่มาคันหนึ่ง
โอ๊ย สวยงามมากนะ ร่มคันนั้นแต่ก่อนมัน
ถาวรราคาถึงสิบสลึง สามบาทเรียกว่า แพงที่
สุด ร่มเชียงใหม่ทำนี้เป็นร่มที่ดีที่สุด ได้ร่ม
มาคันหนึ่ง เราก็เอามาชมของเรา ถ้าภาษา
อีสานเรียกว่า มาแยงเบ็ง มันสวย พอดีสอ
สามี่ภรรยา มา ผัวไข้สั้นงอกๆ แงๆ มา ไม่
มีร่มกัน

มาขอ ยา ก็ไม่มี สั้นงอกๆ แงๆ
อยู่จั้นแหละ พอดีเราก็มีร่มคันหนึ่ง ‘จะไป
ทางไหนละนี้ ทั้งไปทั้งสั้นงอกๆ ทั้งฝนก็ตกฟ้า
ก็ลงอยู่ นี้ จะไปได้อย่างไร’

‘โอ๊ย ก็ไปยังจั้นแหละ... จะกลับ

บ้านศรีสะเกษ’ เราก็เลยว่า

‘เอาชะร่มคันนี้ สวยงามมาก แน่น
หนามันคงมาก เอาให้’ เขาไม่กล้ารับเพราะ
เห็นว่ามันเป็นของดีก็เลยว่า

‘โอ๊ย แล้วญาติ (คำเรียกพระทาง
อีสาน) จะใช้ไหนละ’

เราว่า ‘ใช้อันไหนก็ช่างเถอะ เรามี
ร่มใหญ่อยู่นี้ ร่มมีอยู่นี้ ก็ กุฎิ ยังไง นี้แหละ
ร่มใหญ่ของเรา เอาร่มน้อยไปเถอะ’ จากนั้น
แก้ให้พรด้วยนะ

(แกพูดว่า) โอ๊ย เอาของดีบของดี
ให้ ขอให้ท่านจงเจริญรุ่งเรืองในธรรมเด้อ!
ตั้งแต่เกิดมาก็ยังไม่เคยมีกับเขาสักที...”

ที่แกพูดเช่นนี้เพราะร่มคันนี้ยังเป็น
ของใหม่อยู่ ท่านเองก็ยังไม่เคยได้ใช้สักครั้ง
เลย เมื่อได้ร่มไปแล้วทั้งคู่จึงต่างดูแล้วดูเล่า
พลิกทางนั้นหันทางนี้อย่างชื่นชมในความ
งามและด้วยความดีใจจนลืมทุกข์จากพิษ
ไข้ไปได้ชั่วขณะเพราะไม่เคยมีของดีๆ เช่น
นี้มาก่อนเลย

เมตตาจิตของท่านที่มีแต่ให้ของ
ดีๆ แก่ผู้อื่นเช่นนี้เป็นสิ่งที่มีอยู่ประจำนิตย์
ของท่านมาแต่เดิมและตลอดมา

“...อาจารย์องค์นี้ละ
จะเป็นอาจารย์ของเรา
ต้องให้เราไปเห็นเอง
ท่านจะดูแบบไหน แบบไหนๆ...
จะดูจะดำขลับไล่ไสส่ง
โดยหาเหตุผลไม่ได้
เป็นไปไม่ได้...”

ข่าวอันเป็นมงคล

ท่านออกเดินทางจากจังหวัดนครราชสีมา มุ่งหน้าไปจังหวัดอุดรธานี ตั้งใจว่าจะไปจำพรรษาที่ท่านอาจารย์มั่นที่วัดป่าโนนนิเวศน์ อุดรธานี แต่ก็ไม่ทันท่าน เพราะท่านรับนิมนต์ไปจังหวัดสกลนคร

เสียก่อน ท่านจึงเลยไปพักอยู่ที่วัดทุ่งสว่าง จังหวัดหนองคาย ท่านเล่าถึงเหตุการณ์ในตอนนั้นว่า

“...ไปพักรอที่วัดทุ่งสว่างเพื่อจะไปหาท่านอาจารย์มั่น ตอนนั้นยังไม่ได้มีกำหนดแต่จะต้องไปแน่ๆ ก็พอดีมีพระองค์หนึ่งชื่อ พระศรีนวล เพิ่งมาจากวัดบ้านโคกนามน แล้วเผอิญเข้าไปพักด้วยกันที่วัดทุ่งสว่าง...

เราถามท่านว่า ‘มาจากไหน?’
‘มาจากจากบ้านนามน จากท่านอาจารย์มั่น’
‘หือ? หือ?’ ขึ้นทันทีเลยนะ เพราะพอได้ยินชื่อว่า ท่านอาจารย์มั่น รู้สึกตื่นเต้นดีใจ จึงถามย้ำเข้าไปอีก ท่านจึงว่า
‘มาจากท่านอาจารย์มั่น’
‘เวลานี้ท่านอาจารย์มั่นพักอยู่ไหน?’

‘พักอยู่บ้านนามน’
‘แล้วมีพระเณรพักอยู่กับท่านมากน้อยเพียงไร?’

‘๘-๙ องค์ ท่านไม่รับพระมาก อย่างมากขนาดนั้นเท่านั้นแหละ’

‘ได้ทราบที่ท่านดุเก่งใช่ไหม?’
‘โห ไม่ต้องบอก พอไล่ไล่หนีเลย’
‘พระองค์นั้นว่าฉันเลยนะ...’

พอท่านได้ยินดังนี้แทนที่จะคิดเป็นผลลบกับท่านอาจารย์มั่นกลับรู้สึกถึงจิตใจกับความเด็ดของ ท่านอาจารย์มั่นและแอบคิดอยู่แต่ผู้เดียวในใจว่า

“...อาจารย์องค์นี้ละ จะเป็นอาจารย์ของเรา ต้องให้เราไปเห็นเอง ท่าน

จะดูแบบไหน แบบไหนๆ ครูบาอาจารย์ชื่อ
เสียงโด่งดังทั่วประเทศมานานขนาดนี้
จะดูจะดำขลับไล่ไสส่งโดยหาเหตุผลไม่ได้
เป็นไปได้...”

ท่านพักอยู่ที่วัดทุ่งสว่างประมาณ
กว่า ๓ เดือน จากนั้นพอถึงเดือนพฤษภาคม
๒๕๔๕ (เป็นพรรษาที่ ๙ ของท่าน) ท่าน
ก็ออกเดินทางจากหนองคายไปจังหวัด
สกลนครเพื่อมุ่งสู่ท่านอาจารย์มั่น

ยอมมอบกายถวายชีวิต ต่อครูอาจารย์ผู้จริง

จากจังหวัดสกลนคร ท่านก็เดิน
ทางต่อไปจนถึงวัดที่ท่านอาจารย์มั่นพักอยู่
ในระยะนั้นคือที่บ้านโคก ตำบลตองโขบ
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เหตุการณ์ใน
ระยะนั้นท่านเล่าว่า

“...ไปถามชาวบ้านเขา เพราะทาง
เข้าไปวัดของท่านอาจารย์มั่นเป็นทางด่าน
นะ มันไม่ได้เป็นทางลัดทางเกวียนอะไร
ทางเป็นด่านพอคนเดินไปพันตัวไปเท่านั้น
แหละ ชาวบ้านเขาบอก...เขาบอกให้มานี่
นี่ ทางนี้ไปวัด ให้จับทางสายนี้
นะ... นี่แหละต้นทาง ให้เดินไปตามทางนี้
ละ อย่าปลีกทางนี้ และจะเข้าถึงวัด’

พอเขาบอกอย่างนี้แล้วเราก็ไป ไป
ทั้งมืดๆ ไปพอชุ่มช้ำๆ เข้าไปในวัด
จากนั้นก็ดูนั่นดูนี่มืดๆ จนไปเห็นศาลาหลัง
หนึ่ง ทำให้สงสัยนะ

‘เอนี่ ถ้าเป็นศาลามันก็ดูว่าเล็กไป

สักหน่อย’ หมายถึงศาลากรรมฐานนะ...

‘ถ้าว่าเป็นกุฏิ ก็จะไม่ใหญ่ไป’ กำลังดู
อยู่อย่างนั้นแล้วก็เดินเซ่อซ่าๆ เข้าไป ท่าน
อาจารย์มั่นกำลังเดินจงกรมอยู่นี่น้ำมันก็
ไม่เห็น เออ ท่านเดินจงกรมอยู่ข้างศาลา
ท่านหันหลังศาลาพักอยู่นั้น พักจำวัดอยู่ที่
ห้องศาลาเล็กๆ นั้นนะ

เราก็เดินชุ่มช้ำๆ มองนั่นมองนี่ไป
ก็เราไม่เห็นนี่มันกลางคืนแล้ว ท่าน ก็ยืนอยู่
ใกล้ๆ นี่...”

ท่านเดินไปจนพบท่านอาจารย์มั่น
บนทางจงกรม ท่านอาจารย์มั่นจึงถามขึ้น
ว่า “ใครมานี่?” ท่านกราบเรียนว่า
“ผมครับ”

ด้วยคำตอบนั้นของท่าน ทำให้
ท่านอาจารย์มั่นกล่าวขึ้นอย่างดุๆ พร้อมกับ
ใส่ปัญหาให้ได้คิดในทันทีนั่นว่า

“...อันผมๆ นี้ ตั้งแต่คนหัวล้านมัน
ก็มีผมไต่ตรงที่มันไม่ล้าน...”

ถึงตรงนี้ท่านรู้สึกเสียวแปล๊บใน
หัวใจ เพราะเข้าใจทันทีว่า ไม่เกิดประโยชน์
อันใดด้วยการตอบเช่นนี้เลย ขณะเดียวกัน
ทั้งๆ ที่กลัวเกรงท่านอาจารย์มั่นมาก แต่ก็
รู้สึกถึงใจอย่างที่สุดกับคำดูชนิดหาที่ค้าน

ไม่ได้เลย ท่านยอมรับทันทีในไหวพริบ
ปฏิภาณของท่านอาจารย์มัน ดั่งนั้นถึงแม้
จะกลัวท่านเพียงใดก็ตาม แต่กลับรู้สึกดีใจ
อยู่ลึกๆ ว่า

“...นี่แหละอาจารย์ของเรา...”

จากนั้นท่านก็เลยรีบกราบเรียน
ใหม่ทันทีว่า “; ĀD¼Ā a¼ĀDĀEÒ¼N
“ĀĪĪ! ; CĀĀOŠSEĀKĀN¼OĐĀĪĪŠ
; N¼N¼¼Ā¼Ā ā¼ĀN¼O¼Ā ā¼Ā¼Ē¼N
· ¼¹... ā»... ā»¼N¼OŠEÒĀO¼D”

จากนั้นท่านอาจารย์มันก็ออกจาก
ทางจงกรมขึ้นไปบนศาลา ภายในศาลาจะ
กั้นเป็นห้องใช้เป็นที่พักสำหรับท่านอาจารย์
มัน เมื่อขึ้นบนศาลาแล้ว ท่านอาจารย์มัน
เตรียมจะจุดตะเกียงหรือโตะเล็กๆ ก็พอดีมี
พระขึ้นไปจุดให้ท่าน เมื่อท่านอาจารย์มัน
นั่งลงแล้ว ท่านจึงถือโอกาสเข้ากราบเรียน
ถวายตัวเป็นลูกศิษย์และเรียนให้ท่านทราบ
ถึงที่มาที่ไปพอให้ท่านได้รู้จัก ในตอนนั้น
ท่านอาจารย์มันยังคงฟังอยู่หนึ่งๆ

ด้วยความมุ่งมั่นอยากจะมาศึกษา
อยู่กับท่านเต็มเปี่ยมมานานหลายปีแล้ว
ประกอบกับรู้สึกประทับใจในสติปัญญาฉับ
ไวของท่านอาจารย์มัน ความที่กลัวว่าจะไม่
ได้อยู่ด้วยทำให้ท่านเกิดความวิตกกังวล
และครุ่นคิดอยู่ในใจว่า

“ไม่อยากจะยินเลยคำที่ว่าที่นี่เต็ม
แล้ว รับไม่ได้แล้ว กลัวว่าหัวอกจะแตก...”

สักครู่หนึ่ง ท่านอาจารย์มันก็พูด
ขึ้นว่า

“นี่พอดีนะนี่ เมื่อวานนี้ท่านเนตรไป

จากนี้ แล้ววันนี้ท่านมหาภิมา ไม่เช่นนั้นก็
ไม่ได้อยู่ กุฎีไม่ว่าง”

คำพูดของท่านอาจารย์มันครั้งนั้น
ทั้งๆ ที่ก็เมตตารับท่านไว้ แต่อย่างไรก็ตาม
ท่านเองก็ยังอดไม่ได้ที่จะรู้สึกใจหายใจคว่ำ
เป็นอย่างยิ่ง เพราะกลัวว่าจะไม่มีโอกาสได้
อยู่ศึกษาด้วย คำกล่าวของท่านอาจารย์
มันครั้งนั้นจึงทำให้ท่านไม่สามารถจะลืมได้
แม้จนทุกวันนี้

ปฏิบัติจิตตภาวนา... จึงจะหมากิเลสได้

ถึงแม้ท่านจะเคยปฏิบัติด้าน
จิตตภาวนามาบ้าง และก็มีโอกาสศึกษา
ค้นคว้าด้านปริยัติถึง ๗ ปีก็ตาม แต่สิ่งนี้ก็
ยังไม่ทำให้ความสงสัยของท่านในเรื่อง
มรรคผลนิพพานหมดไป ยังคงเก็บความ
สงสัยอยู่ในใจตลอดมา และก็ดูเหมือนกับ
ท่านอาจารย์มันจะล่วงรู้ถึงวาระจิตของ
ท่าน จึงพูดจ้เอาตรงๆ ในคืนแรกนี้เลยว่า

“...ท่านมาหามรรคผลนิพพาน
มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน? ดินเป็นดิน
น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ พ้ออากาศ
เป็นพ้ออากาศ แรธาตุต่างๆ เป็นของเขาเอง
เขาไม่ได้เป็นมรรคผล นิพพาน เขาไม่ได้เป็น
กิเลส

กิเลสจริงๆ มรรคผลนิพพานจริงๆ
อยู่ที่หัวใจ ขอให้ท่านกำหนดจิตจดด้วยสติ
ที่หัวใจ ท่านจะเห็นความเคลื่อนไหวของทั้ง
ธรรมของทั้งกิเลสอยู่ภายในใจ แล้วขณะ

เดียวกันท่านจะเห็นมรรคผลนิพพานไปโดยลำดับลำดับ...”

เทศนาดังกล่าวนี้นำมาทำให้ท่านมีความมั่นใจในเรื่องมรรคผลนิพพาน และเชื่อมั่นในความรู้ความเห็นของท่านอาจารย์มั่นที่พูดไขข้อข้องใจได้ตรงจุดแห่งความสงสัย จากนั้นท่านอาจารย์มั่นมีเมตตาชี้แนะบทธรรมนิภาคปฏิบัติให้ด้วย ทราบว่าท่านมีความรู้ในภาคปริยัติเต็มภูมิ มหาเปรียญและนักธรรมเอก และมีความสนใจใคร่ต่อการประพฤติปฏิบัติ บทธรรมนิภาคนั้นแม้จนบัดนี้ยังคงฝังลึกอยู่ในใจของท่านตลอดมา ดังนี้

“...ท่านมหาก็นับว่าเรียนมาพอสมควรจนปรากฏนามเป็นมหา ผมจะพูดธรรมให้ฟังเพื่อเป็นข้อคิด แต่อย่าเข้าใจว่าผมประมาทธรรมของพระพุทธเจ้านะ

เวลานี้ธรรมที่ท่านเรียนมาได้มาก ได้น้อยยังไม่อำนวยความสะดวกให้ท่านสมภูมิที่เป็นเปรียญ นอกจากจะเป็นอุปสรรคต่อการภาวนาของท่านในเวลานี้เท่านั้น เพราะท่านจะอดเป็นกังวลและนำธรรมที่เรียนมานั้นเข้ามาเทียบเคียงไม่ได้ในขณะที่ทำใจให้สงบ

ดังนั้นเพื่อความสะดวกในเวลาจะทำความสงบให้แก้ไข ขอให้ท่านที่ใจให้สงบ ยกภูเขาไว้ก่อนในบรรดาธรรมที่ท่านได้เรียนมา ต่อเมื่อถึงกาลที่ธรรมซึ่งท่านเรียนมาจะเข้ามาช่วยสนับสนุนให้ท่านได้รับประโยชน์มากขึ้นแล้ว ธรรมที่เรียนมาทั้งหมดจะวิ่งเข้ามาประสานกันกับทางด้าน

“...เวลานี้ธรรมที่ท่านเรียนมาได้มากได้น้อย ยังไม่อำนวยความสะดวก... ต่อเมื่อถึงกาล... ธรรมที่เรียนมาทั้งหมด จะวิ่งเข้ามาประสานกันกับทางด้านปฏิบัติและกลมกลืนกันได้อย่างสนิท...”

ปฏิบัติและกลมกลืนกันได้อย่างสนิท ทั้งเป็นธรรมแบบพิมพ์ ซึ่งเราควรจะพยายามปรับปรุงจิตใจให้เป็นไปตามนั้น

แต่เวลานี้ผมยังไม่อยากจะทำให้ท่านเป็นอารมณ์กับธรรมที่ท่านเล่าเรียนมาอย่างไรจิตจะสงบลงได้หรือจะใช้ปัญญาคิดค้นในชั้นนี้ก็ขอให้ท่านทำอยู่ในวงกายนี้ก่อน เพราะธรรมในตำราที่ท่านที่เข้ามาในชั้นนี้ทั้งหมด แต่หลักฐานของจิตยังไม่มี จึงไม่สามารถนำธรรมที่เรียนมาจากตำราอันคมเข้ามาเป็นประโยชน์แก่ตนได้ และยังคงกลายเป็นสัญญาอารมณ์คาดคะเนไปที่อื่น จนกลายเป็นคนไม่มีหลัก เพราะจิตติดปริยัติในลักษณะไม่ใช่ทางของพระพุทธเจ้า ขอให้ท่านนำธรรมที่ผมพูดให้ฟังไปคิดดู ถ้าท่านตั้งใจปฏิบัติไม่ทอดทิ้ง วันหนึ่งข้างหน้า ธรรมที่กล่าวนี้จะประทับใจท่านแน่นอน...”

“...ต้องจริงซี
ถ้าไม่จริง ให้ตาย
อย่าอยู่ให้หนักศาสนา
และหนักแผ่นดินต่อไป...”

สังเกต พินิจพิจารณาด้วยเหตุผล ก่อนตัดสินใจ

เมื่อได้อยู่ศึกษากับท่านอาจารย์
มัน ท่านจะคอยเฝ้าสังเกตทั้งทางหูทางตา
อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะจริงหรือแสดงเรื่องใด
ท่านจะสนใจใคร่รู้ตลอดมาด้วยความ
อัศจรรย์ ท่านกล่าวถึงข้อปฏิบัติและ
คุณธรรมของท่านอาจารย์มันด้วยความ
เคารพบูชาว่า

“...ไม่เห็นมีสิ่งใดจะคลาดเคลื่อน
จากหลักธรรมหลักวินัยข้อใดเลย ปฏิบัติ
การดำเนินของท่านก็มีแบบมีฉบับมีตำรับ
ตำรา หาที่ค้านที่ต้องติมิได้ การพูดอะไร
ตรงไปตรงมา

แม้การแสดงเรื่องมรรคผลนิพพาน
ก็แสดงชนิดถอดออกมาจากใจท่านแท้ๆ
ที่ท่านรู้ท่านเห็นท่านปฏิบัติมา ทำให้ผู้ฟัง
ฟังด้วยความถึงใจ เพราะท่านแสดงเหมือน
ว่าทำทลายความจริงจังของท่าน และทำทลาย
ความจริงของธรรม...”

สิ่งนี้ทำให้ท่านเกิดความมั่นใจ
และเชื่อมั่นว่ามรรคผลนิพพานมีอยู่จริง
ความสงสัยในเรื่องนี้ที่เคยค้างคามาแต่

เดิมก็หมดสิ้นไป จากนั้นท่านจึงย้อนกลับ
มาถามตัวเองว่า

“...แล้วเราจะจริงไหม?...”
ด้วยนิสัยทำอะไรทำจริง ทำให้ท่าน
ตั้งใจแน่วแน่ว่า

“...ต้องจริงซี ถ้าไม่จริงให้ตาย อย่า
อยู่ให้หนักศาสนาและหนักแผ่นดินต่อไป...”
ตั้งแต่นั้นมาท่านก็เร่งความเพียร
ต่อสู้กับกิเลสอย่างเต็มเหนี่ยว และตั้งสัจ
อธิษฐานว่า

“...หากว่าท่านอาจารย์มันยังมี
ชีวิตอยู่ตราบใดแล้ว เราจะไม่หนีจากท่าน
จนกระทั่งวันท่านล่วงไปหรือเราล่วงไป

แต่การไปเที่ยวเพื่อประกอบความ
พากเพียรตามกาลเวลานั้น ขอไปตาม
ธรรมดา แต่ถือท่านเป็นหลัก เหมือนกับว่า
บ้านเรือนอยู่กับท่าน ไปที่ไหนต้องกลับ
มาหาท่าน...”

ฝันที่ต้องทำให้จริง

หลังจากที่อยู่กับท่านอาจารย์มัน
ได้ประมาณสัก ๔-๕ คืนเท่านั้น ท่านก็ฝัน
เรื่องประหลาดอัศจรรย์เรื่องหนึ่ง ดังนี้

“...ความฝันนี้เป็นความฝันเรื่อง
อัศจรรย์เหมือนกัน ฝันว่าได้สะพายบาตร
แบกกลด ครองผ้าด้วยดีไปตามทางอัน
รกชฎ สองฟากทางแยกไปไหนไม่ได้มีแต่
ขวากแต่หนามเต็มไปหมด นอกจากจะ
พยายามไปตามทางที่เป็นเพียงด้านๆ ไป
อย่างนั้นแหละ รกรุงรัง หากพอรู้เงื่อนไขพอ

เป็นแนวทางไป พอไปถึงที่แห่งหนึ่งก็มีกอไม้
หนาๆ ล้มทับขวางทางไว้ หากทางไปไม่ได้
จะไปทางไหนก็ไปไม่ได้ มองดูสองฟาก
ทางก็ไม่มีทางไป

‘เอ นี่เราจะไปยังไงนา’

เสาะที่นั่นเสาะที่นี่ไป ก็เลยเห็นช่อง
ช่องที่ทางเดินไปตรงนั้นแหละ เป็นช่องนิด
หน่อยพอที่จะบีกบินไปให้หลวมตัวกับ
บาตรลูกหนึ่ง พอไปได้ เมื่อไม่มีทางไปจริงๆ
ก็เปลื้องจีวรออก มันขัดขนาดนั้นนะความ
ฝืน เหมือนเราไม่ได้ฝืน เปลื้องจีวรออกพับ
เก็บอย่างที่เราพับเก็บเอามาวางนี้แล เอา
บาตรออกจากบ่า เจ้าของก็ตีบคลานไป
แล้วก็ดึงสายบาตรไปด้วย กลดก็ดึงไปไว้ที่
พอเอื้อมถึง พอปีนไปได้ก็ลากบาตรไปด้วย
ลากกลดไปด้วย แล้วก็ดึงจีวรไปด้วย

ปีนไปอยู่อย่างนั้นแหละ ยากแสน
ยาก พยายามบีกบินกันอยู่นั้นเป็นเวลา
นาน พอติเจ้าของก็พ้นไปได้ เดี่ยวก็ค่อยดึง
บาตรไป บาตรก็พ้นไปได้ แล้วก็ดึงกลดไป
กลดก็พ้นไปได้ พยายามดึงจีวรไป จีวรก็พ้น
ไปได้ พอพ้นไปได้หมดแล้วก็ครองผ้า มัน
ขัดขนาดนั้นนะความฝืน ครองจีวรแล้วก็
สะพายบาตร นึกในใจว่า ‘เราไปได้ละทีนี้’
ก็ไปตามด่านนั้นแหละ ทางรกมากพอไป
ประมาณสัก ๑ เส้นเท่านั้น สะพายบาตร
แบกกลด ครองจีวรไป

ตามองไปข้างหน้าเป็นที่เว้งว่าง
หมด คือข้างหน้าเป็นมหาสมุทร มองไปฝั่ง
โน้นไม่มี เห็นแต่ฝั่งที่เจ้าของยืนอยู่เท่านั้น
และมองเห็นเกาะหนึ่งอยู่โน้น ไกลมาก

มองสุดสายตาพอมองเห็นเป็นเกาะดำๆ
นี้แหละ นี่เราจะไปเกาะนั้น

พอเดินลงไปฝั่งนั้น เรือไม่ทราบมา
จากไหน เราก็ไม่ได้กำหนดว่าเรือยนต์เรือ
แจวเรือพายอะไร เรือมาเทียบฝั่ง เราก็ขึ้นนั่ง
เรือ คนขับเรือเขาก็ไม่ได้พูดอะไรกับเรา
พอลงไปนั่งเรือแล้วก็เอาบาตรเอาอะไรลง
วางบนเรือ เรือก็บึ่งพาไปในโน้นเลยนะ โดยไม่
ต้องบอก มันอะไรก็ไม่ทราบ บึ่งๆ ไปโน้น
เลย ไม่รู้สึกว่ามีภัยอันตรายมีคลื่นอะไรทั้ง
นั้นแหละ ไปแบบเงียบๆ ครูเดียวเท่านั้นก็ถึง
เพราะเป็นความฝืนนี่

พอไปถึงเกาะนั้นแล้ว เราก็ขึ้น
ของออกจากเรือแล้วขึ้นบนฝั่ง เรือก็หายไป
เลย เราไม่ได้พูดกันสักคำเดียวกับคนขับ
เรือ เราก็สะพายบาตรขึ้นไปบนเกาะนั้น
พอปีนเขาขึ้นไปก็ไปเห็นท่านอาจารย์มัน
กำลังนั่งอยู่บนเขาบนตียงเล็กๆ กำลังนั่ง
ตำหมากจอกๆ อยู่ พร้อมกับมองมาดูเราที่
กำลังปีนเขาขึ้นไปหาท่าน

‘อ้าว! ท่านมหามาได้ยังไงนี่?
ทางสายนี้ใครมาได้เมื่อไหร่ ท่านมหาได้
ยังไงกัน?’

‘กระผมนั่งเรือมา ขึ้นเรือมา’

‘โอ้โฮ ทางนี้มันมายากนา ใครๆ
ไม่กล้าเสี่ยงตายมากันหรอก เอา ถ้าอย่าง
นั้นตำหมากให้หน่อย’

ท่านก็ยื่นตะบันหมากให้ เราก็ตำ
จอกๆ ได้ ๒-๓ จอกเลยรู้สึกตัวตื่น แหม
เสียใจมาก อยากจะฝืนต่อไปอีกให้จบเรื่อง
ค่อยตื่นก็ยังดี...”

“...ท่านต้องเอาให้ดี
ท่านอย่าท้อถอย
อย่าถอยหลังเป็นอันขาด...
ถ้าถอยตรงนี้ไปไม่ได้นะ
เอา เป็นก็เป็น ตายก็ตาย
ฟาดมันให้ได้ตรงนี้นะ...”

พอตื่นเช้ามาท่านเลยเอาเรื่องนี้ไปเล่าถวายให้ท่านอาจารย์มั่นฟัง ท่านอาจารย์มั่นก็ได้เมตตาพูดเสริมกำลังใจให้ศิษย์เพิ่มเติมอีก ให้พากเพียรดำเนินปฏิบัติตามความฝันนั้น อดทนประพฤติปฏิบัติจนให้กลายเป็นจริงขึ้นมา ท่านอาจารย์มั่นเมตตาพูดอธิบายความฝันว่า “...เอ้อ ที่ฝันนี้เป็นมงคลอย่างยิ่งแล้วนะ นี่เป็นแบบเป็นฉบับในปฏิปทาของท่านไม่เคลื่อนคลาดนะ ให้ท่านดำเนินตามปฏิปทาที่ท่านฝันนี้ เบื้องต้นจะยากลำบากที่สุดนะ...”

ท่านต้องเอาให้ดี ท่านอย่าท้อถอย เบื้องต้นลำบาก ดูท่านลอดอกอไผ่มาทั้งกอ นั้นแหละลำบากมากตรงนั้น เอาให้ดี อย่าถอยหลังเป็นอันขาด พอพ้นจากนั้นไปแล้ว ก็แว้งว่างไปได้สบายจนถึงเกาะ... อันนั้นไม่ยาก ตรงนี้ตรงยากนา... พอพ้นจากนี้แล้ว ท่านจะไปด้วยความสะดวกสบายไม่มีอุปสรรคอันใดเลย มีเท่านั้นแหละ เบื้องต้นเอาให้ดีอย่าถอยนะ...

ถ้าถอยตรงนี้ไปไม่ได้นะ เอา เป็นก็เป็น

เป็น ตายก็ตาย ฟาดมันให้ได้ตรงนี้นะ... มันจะยากแค่ไหน มันก็ไปได้ นี่ อย่าถอยนะ...”

ท่านฟังอย่างถึงใจ พร้อมกับเก็บความมุ่งมั่นจริงจั่งอยู่ภายในว่า แม้การปฏิบัติจะยากเพียงใด เราก็จะต้องสู้อย่างไม่ถอย เป็นก็เป็น ตายก็ตาย

คติเตือนใจจากฝัน

ระยะที่ท่านเข้าอยู่ศึกษาใหม่ๆ ท่านรู้สึกเกรงกลัวท่านอาจารย์มั่นมาก อาจเป็นเพราะเหตุนี้เอง ทำให้วันหนึ่งในตอนกลางวันหลังจากท่านเอนกายลงพัก ผ่อนอิริยาบถได้ไม่นานก็เลยเคลิ้มหลับไป ขณะที่เคลิ้มหลับไปนั้นปรากฏว่าท่านอาจารย์มั่นมาดูเอาเสียยกใหญ่ว่า

“ท่านมานอนเหมือนหมูอยู่ทำไมที่นี่ เพราะที่นี้มีไข้โรงเลี้ยงหมู ผมจึงไม่เสริมพระที่มานอนวิชาหมู เดี่ยววัดนี้ก็จะกลายเป็นโรงเลี้ยงหมูไป”

เสียงของท่านอาจารย์มั่นในฝันนั้น เป็นเสียงตะโกนดูซ้ำเชิญให้ท่านกลัวเสียด้วย จึงทำให้ท่านสะดุ้งตื่นขึ้นด้วยความตระหนกตกใจ ท่านพยายามเผลอหน้าออกมาที่ประตูเพื่อมองหาท่านอาจารย์ มั่น แต่ก็ไม่พบ ความรู้สึกของท่านในตอนนั้น ท่านเล่าว่า

“ทั้งตัวสั่นใจสั่นแทบเป็นบ้าไปในขณะนั้น เพราะปกติก็กลัวท่านแทบตั้งตัวไม่ติดอยู่แล้ว แต่บังคับตนอยู่กับท่าน

ด้วยเหตุผลที่เห็นว่าชอบธรรมเท่านั้น แถม
ท่านยังนำยาปราบหุมมากรอกเข้าอีก
นึกว่าสลบไปในเวลานั้น พอโผล่หน้าออก
มา มองโน้นมองนี่ไม่เห็นท่านมายืนอยู่ตาม
ที่ปรากฏ จึงค่อยมีลมหายใจขึ้นมาบ้าง”

พอได้โอกาส ท่านจึงกราบเรียนเล่า
ถวาย ท่านอาจารย์มั่นก็เมตตาแก้ไขให้เป็น
อุบายปลอบโยนโดยอธิบายความฝันนั้นให้
ฟังว่า

“...เรามาหาครูอาจารย์ใหม่ๆ
ประกอบกับมีความระวังตั้งใจมาก เวลา
หลับไปทำให้คิดและฝันไปอย่างนั้นเอง

ที่ท่านไปคิดว่าเราเหมือนหมูนั่น เป็น
อุบายของพระธรรม ท่านไปเตือนไม่ให้เรา
นำลัทธินิสัยของหมูมาใช้ในวงของพระและ
พระศาสนา

โดยมากคนเราไม่ค่อยคำนึงถึง
ความเป็นมนุษย์ของตัวเองว่ามีคุณค่าเพียงไร
เวลาอยากทำอะไรทำตามใจชอบ ไม่คำนึง
ถึงความผิดถูกชั่วดี จึงเป็นมนุษย์เต็มภูมิได้
ยาก...

พระธรรมท่านมาสั่งสอนดังที่ท่าน
ปรากฏนั้นเป็นอุบายที่ชอบธรรมดีแล้ว
จงนำไปเป็นคติเตือนใจตัวเอง เวลาเกิด
ความเกียจคร้านขึ้นมาจะได้นำอุบายนั้น
มาใช้เตือนสติกำจัดมันออกไป

นิมิตเช่นนี้เป็นของดีหายาก ไม่
ค่อยปรากฏแก่ใครง่าย ๆ ผมชอบนิมิต
ทำนองนี้มาก เพราะจะพลอยได้สติเตือน
ตนมิให้ประมาทอยู่เนืองๆ ความเพียรจะได้
เร่งรีบ... ถ้าท่าน มหานำอุบายที่พระธรรม

“...กับครูอาจารย์
อย่ากลัวท่านจนเกินไป...
จงกลัวบาปกลัวกรรม
ที่จะนำทุกข์มาเผาผลาญตน...”

ท่านมาเทศน์ให้ฟังไปปฏิบัติอยู่เสมอๆ ใจ
ท่านจะสงบได้เร็ว...

เราได้อยู่กับครูอาจารย์ อย่ากลัว
ท่านเกินไป ใจจะเดือดร้อนนั่งนอนไม่เป็น
สุข ผิดถูกประการใดท่านจะสั่งสอนเราไป
ตามจารีตแห่งธรรม

การกลัวท่านอย่างไม่มีเหตุผลนั้น
ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย จงกลัวบาปกลัว
กรรมที่จะนำทุกข์มาเผาผลาญตนให้มากกว่า
กลัวอาจารย์ ผมเองมิได้เตรียมรับหมูคณะ
ไว้เพื่อดูค่าเสียเนื้อโดยไม่มีเหตุผลที่ควร...”

